

Diákönkormányzati alapismeretek

1. A diákönkormányzat működése

A diákönkormányzat fogalma:

- Speciálisan szerveződő csoport, **érdekképviselői szerv**.
- A diákok **jogérvényesítéséhez**, a **kötelességük teljesítéséhez** szükséges feltételek megteremtésének eszköze.
- a Köznevelésről szóló törvény (továbbiakban: Ktv.) 63.§ (2) bekezdése szerint egy intézményben, iskolában **egymástól függetlenül több diákönkormányzat is** működhet.
- Ha egy iskolában több diákönkormányzat is van, az iskola egészét érintő ügyekben az képviselheti a diákokat, mely megválasztásában a tanulók több mint 50 %-a részt vett. Ha ilyen nincs, megbízhatják valamelyiket a képviselettel, vagy közös szervezetet hozhatnak létre.

Mire terjed ki a tevékenysége?

Ktv. 63.§ (1) szerint a DÖK tevékenysége a tanulókat érintő **valamennyi kérdésre** kiterjed

2. A diákönkormányzat jogosítványai

Döntési jogok /Ktv. 63.§ (3)/:

- Dönt saját működéséről, munkája megszervezéséről
- Dönt saját szervezeti és működési szabályzatának megalkotásáról, annak tartalmáról
- Dönt tisztségviselői megválasztásáról
- Dönt a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról
- Dönt egy tanítás nélküli munkanap programjáról
- Dönt saját tájékoztatási rendszeréről

Egyetértési jogok /Ktv. 64.§ (2),(3), Ktv. 40.§(2), (7)/:

- Egyetértési jogot gyakorol az iskola szervezeti és működési szabályzatának elfogadásakor, módosításakor a jogszabályban meghatározott ügyekben: pl. az ünnepélyek, megemlékezések rendje, a hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatok tárgyában.
- Egyetértési jogot gyakorol a diákönkormányzatok részére biztosított helyiségek kijelölése, használati rendjének megállapítása, használati jogának megvonása esetében.
- Egyetértési jogot gyakorol tanulókkal jogviszonnyal, kollégiumi tagsági viszonyal kapcsolatos jogszabályban meghatározott kérdésekben.
- Egyetértési jogot gyakorol az ifjúságpolitikai pénzeszközök felhasználásában.
- Egyetértési jogot gyakorol a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározásakor.
- Egyetértési jogot gyakorol a házirend elfogadásakor és módosításakor.

Véleményezési jogok /Ktv. 63.§ (5), 76.§ (6), 102. § (3)/:

- Véleményezési jogot gyakorol az intézmény működését érintő valamennyi kérdésben.
- Véleményezési jogot gyakorol a tanulókat érintő valamennyi kérdésben.
- Véleményezési jogot gyakorol a tanuló ellen folyó fegyelmi eljárásban.

- Véleményezési jogot gyakorol az intézmény megszüntetésével, átszervezésével, nevének megállapításával kapcsolatban.
- Véleményezési jogot gyakorol az intézmény költségvetésének meghatározásával és módosításával kapcsolatban.

A DÖK véleményét ki kell kérni:

- A tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések meghozatalánál.
- A tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához.
- A tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez.
- Az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához.
- A napközis és tanulószobai foglalkozásokra való felvétel, a kollégiumi és externátusi elhelyezés iránti kérelem elbírálása elveinek meghatározásához.
- A tanórán kívüli tevékenység formáinak meghatározásához.
- A könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához.

3. A diákmozgalmat segítő pedagógus

Diákmozgalmat segítő pedagógus a diákönkormányzat munkáját segítő, a **tanulók által felkért**, azaz nem az igazgató által választott nagykorú személy.

Diákmozgalmat segítő pedagógus lehet:

- akit a diákok/diákközösségek felkérnek,
- nagykorú személy,
- nem kell feltétlenül pedagógusnak, vagy az intézmény dolgozójának lennie,
- szülő, vagy volt diák is lehet,
- eljárhat a DÖK képviselőjében.

4. A diákönkormányzat megválasztásának módszerei

A tanulóközösségek döntési jogkörébe tartozik az iskolai diákönkormányzat megválasztása. A diákközösségek képviselőket delegálnak az intézményi szintű diákönkormányzatba. A delegálás és a választás módjáról a közösségek döntenek. A választás módját a diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatában (SZMSZ) kell szabályozni. Fontos elv: mindenki választó és választható!

A választás módja lehet:

- a) A DÖK képviselőit közvetlenül választja az intézmény összes tanulója
- b) Az osztályképviseletet delegálják, az elnököt, a tisztségviselőket közvetlenül választják.

Fontos szempontok a választáskor:

- A választásból senki nem zárható ki sem tanulmányi okból, sem fegyelmi miatt, sem semmilyen más okból.
- Csak olyan jelölt állítható, aki írásban vállalja a jelöltséget.
- A jelöltek számára időt és nyilvánosságot kell biztosítani nézeteik kifejtésére.
- A jelölteknek tekintettel kell lenniük más jelöltek személyiségi jogaira (nem lehet negatív kampány).
- A választásokat titkosan kell bonyolítani.
- A szavazatszámllálást szavazatszámlláló bizottság végezze.
- A választási jegyzőkönyvet nyilvánossá kell tenni. (pl. diákszoba, iskolai könyvtár)

5. A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzata (SZMSZ)

Az SZMSZ célja:

Egyértelműen meghatározza azokat a szabályokat, melyeket mindenkinek be kell tartani. A szervezeti és működési szabályzatot alapszabálynak is lehet nevezni.

A szabályzatnak rendelkeznie kell:

- Hogyan gyakorolják a jogaikat?
- Mi a képviselet és a panaszkezelés útja?
- Egy adott javaslatot mikor lehet a diákönkormányzat hivatalos véleménye?
- Ki járhat el a diákönkormányzat nevében?

A szabályzat legfontosabb elemei:

- Felépítése, tagok és segítők: a megbízatásuk ideje, jogaik, kötelességeik, visszahívhatóságuk.
- Tisztségviselők: szabályozni megválasztásuk rendjét, idejét, kötelességeiket, jogaikat.
- Ülések rendje.
- Nyilvánosság: melyik ülés zárt, ki kérheti, döntések hozzáférhetősége.
- Képviselet: ki képviselheti a diákönkormányzatot, állandó, vagy eseti képviselők.
- Joggyakorlás rendjének szabályozása.
- Pénzügyek: ki vehet fel pénzt, ki írhat alá.
- Kapcsolatok: az iskolai élet többi szereplőivel.
- Döntéshozatali rend: mikor határozatképes, melyik döntést milyen arányban kell megszavazni.

A SALGÓTARJÁNI VÁROSI DIÁKÖNKORMÁNYZAT (SVDÖK) ALAPSZABÁLYA

1. Általános rendelkezések

1. A szervezet neve: **Salgótarjáni Városi Diákönkormányzat**
2. A szervezet nevének rövidítése: **SVDÖK**
3. A szervezet székhelye: **3100 Salgótarján, Klapka György út 4.**
4. A szervezet emblémája:

5. A szervezet hivatalos bélyegzőjének lenyomata:

2. Az SVDÖK célja

1. A salgótarjáni közoktatási és felsőoktatási intézményekben tanuló diákok érdekeinek képviselője a helyi önkormányzat, valamint a társadalmi és szakmai szervezetek előtt, jogszabályokban garantált diákjogok érvényesülésének elősegítése.
2. A tagsága által jelzett, őket érintő iskolai, lakóhelyi problémák orvoslására diák-, ifjúsági és gyermekjóléti, illetve gyermek, ifjúsági és diákközéleti programokat dolgozzon ki és hajtson végre.
3. Létrehozni a diákközéletben résztvevők és érintettek közötti kapcsolati hálót, amely alapjául szolgál a Salgótarjában tanuló diákok érdekeinek érvényesítését segítő közéleti, szakmai és képviselői munka kiterjedt, hatékony és professzionális ellátásának.
4. Támogatni Salgótarján diákjait abban, hogy lokális és globális környezetének ismeretében élő és cselekvő emberré, tudatos állampolgárrá váljanak.
5. Az SVDÖK munkájában tagként résztvevő diákönkormányzatok működésének segítése, a diákönkormányzatok közös munkájának koordinálása.

3. Az SVDÖK az alábbiak szerint szervezi tagjai tevékenységét

1. Folyamatos kapcsolatot tart a tagokkal, és segíti a kapcsolattartást a tagok között is.
2. Gondoskodik arról, hogy Salgótarján diákközéleti szereplői rendszeresen tájékoztatást kapjanak egymás tevékenységéről, az ifjúsági és diákközéleti eseményekről.
3. Közreműködik a tagok közös érdekeinek feltárásában és megfogalmazásában. A kinyilvánított érdekeket megjeleníti, illetve hozzáférhetővé teszi az oktatási intézmények, az iskolafenntartók, a pedagógus és szülői szervezetek, az ifjúságsegítő szervezetek és intézmények, valamint a helyi és a regionális szintű nyilvánosság

számára.

4. Élő kapcsolatot alakít ki a települési önkormányzat, a kormányzati intézmények és az érdekegyeztető fórumok felé. Ennek keretében részt vesz és bekapcsolódik azon fórumoknak munkájába, amelyek az iskola világával, a diáksággal, a gyermekekkel és az ifjúsággal kapcsolatosan fejtik ki tevékenységüket.
5. Az önkormányzatok döntéshozó testületeinél képviseli tagságát és továbbítja feléjük a diákok véleményét az őket érintő kérdésekben. Részt vesz mindazon szervezetek és intézmények döntéshozó fórumainak munkájában, melyekbe a helyi diák, illetve diákközeleti szervezetek delegálhatják képviselőjüket.

4. Az SVDÖK működése

1. Az SVDÖK működését az Alapszabály határozza meg.
2. A tagok belső működését, tevékenységét az SVDÖK Alapszabálya nem korlátozza, önállóságukat nem sérti.

5. Az SVDÖK tagsága

1. Az SVDÖK tagja Salgótarjánban működő diákönkormányzat lehet.
2. A tagsági viszony:
  - Az SVDÖK tagja lehet bármely salgótarjáni közoktatási (általános iskola, középiskola, kollégium) és felsőoktatási intézményben működő diák-, illetve hallgatói önkormányzat.
  - a tagok 3-3 fő képviselőt delegálhatnak a Közgyűlésbe.
3. A tagsági viszony keletkezése:
  - 3.1. A tagsági viszony a képviselők delegálásával és ezt követő tagnyilvántartásba vétellel jön létre.
  - 3.2. A tagsági viszony megszűnése:
    - a tagsági viszony megszűnhet kilépéssel; ebben az esetben a kilépés szándékát írásban kell benyújtani az Elnökségnek,
    - a tag megszűnésével.
4. Az SVDÖK tagjainak jogai és kötelezettségei:
  - 4.1. A tagok alapvető joga, hogy részt vegyenek az SVDÖK munkájában, döntés-előkészítésében és döntéseiben.
  - 4.2. A tagok – küldötteik útján – bármely őket érintő kérdésben felszólaljanak a Közgyűlés előtt.
  - 4.3. A tagok kötelessége, hogy az SVDÖK Alapszabályában foglaltakat betartsák.

6. Az SVDÖK szervezeti felépítése

1. Az SVDÖK legfőbb szerve a **Közgyűlés**
A Közgyűlés a tagok 3-3 delegáltjából álló testület, mely küldöttek 1-1 mandátummal rendelkezik.
  - 1.1. Közgyűlés hatáskörei:
    - a Közgyűlés állapítja meg az SVDÖK alapszabályát, szükség esetén módosítja azt,
    - a Közgyűlés határozza meg az SVDÖK éves költségvetését,
    - a Közgyűlés fogadja el az SVDÖK munkatervét,
    - a Közgyűlés fogadja el az SVDÖK működéséről és gazdálkodásáról szóló

beszámolót,

- a Közgyűlés fogadja el az Elnökség éves beszámolóját,
- a Közgyűlés dönt az SVDÖK más társadalmi szervezetekben létesítendő tagságáról, más szervezettel való egyesüléséről, feloszlásáról.

1.2. A Közgyűlés szükség szerint, de évente legalább egy alkalommal ülésezik.

1.3. A Közgyűlés akkor határozatképes, ha a mandátummal rendelkezők legalább 2/3-a jelen van. Amennyiben a Közgyűlés határozatképtelen, 10 munkanapon belül újra össze kell hívni. A határozatképtelenség miatt újra összehívott Közgyűlés mandátumszámtól függetlenül határozatképes az eredeti napirendi pontok tekintetében.

1.4. A Közgyűlés napirendjét az Elnökség állítja össze, a napirend elfogadásához, illetve új napirendi pontok felvételéhez a jelenlévők egyszerű többsége szükséges.

1.5. A Közgyűlés a határozatait egyszerű többséggel hozza. Szavazategyenlőség esetén az Elnök szavazata dönt.

1.6. Az SVDÖK Közgyűlései nyilvánosak, azon bárki részt vehet.

2. Az SVDÖK vezető szerve az 5 fős **Elnökség**

2.1. Az Elnökség tagjai (tisztségviselők):

- elnök
- titkár
- 3 munkacsoport vezető

2.2. A Közgyűlés az Elnökség tagjait a tagok által delegált küldöttek, illetve a tagok által jelölt személyek közül titkos szavazással választja.

2.3. Az Elnökség hatáskörei:

- az Elnökség a tagság legalább egynegyedének kérése alapján kezdeményezheti a rendkívüli közgyűlés összehívását,
- az Elnökség készíti el az SVDÖK éves munkatervét és részletes költségvetését,
- az SVDÖK éves beszámolóját a munkájáról és gazdálkodásáról,
- az Elnökség meghatározza a Közgyűlés napirendjét,
- az Elnökség végzi az SVDÖK működtetéséhez szükséges operatív feladatokat,
- az Elnökség készíti elő és bonyolítja le az évenkénti tisztségviselő választást.

2.4. Az Elnökség szükség szerint, de legalább évente 2 alkalommal ülésezik. Az üléseken az Elnökség tagjai, valamint a napirendi pontokhoz meghívottak vehetnek részt.

2.5. Az Elnökség akkor határozatképes, ha tagjainak 50%-a plusz egy fő jelen van.

2.6. Az Elnökség döntéseit egyszerű többséggel hozza.

2.7. Az SVDÖK működésével kapcsolatban keletkezett iratokba való betekintés lehetőségét az Elnökség úgy biztosítja, hogy az érdeklődők a székhelyén az Elnöknek jelzett és vele egyeztetett időpontban az Elnök vagy megbízottja jelenlétében a dokumentumokat korlátozás nélkül megtekinthetik.

2.8. Az SVDÖK működéséről és gazdálkodásáról készített beszámolókat és terveket az Elnökség megküldi a tagoknak, valamint nyilvánosságra is hozza.

2.9. Az Elnökség, mint vezetős szerv határozathozatalában nem vehet részt az a személy, aki, vagy akinek közeli hozzátartozója a határozat alapján kötelezettség vagy felelősség alól mentesül, vagy bármilyen más előnyben részesül, illetve a jogügyletben érdekelt.

2.10. Az Elnökség operatív, adminisztrációs munkáját külső szakértő, tanácsadó is segítheti.

2.11. Az Elnökség Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatával történő együttműködését és a kapcsolattartását az önkormányzat ifjúsági referense segítségével végzi.

3. Az SVDÖK képviselétét, a szervezet nevében a hivatalos eljárást az **Elnök** végzi.
- 3.1. Az Elnököt a Közgyűlés egyszerű többséggel, titkos szavazással egy évre választja. Több jelölt esetében a legtöbb szavazatot kapott személy lesz az Elnök.
- 3.2. Az Elnök feladat és hatáskörei:
  - az Elnök aláírási joggal rendelkezik,
  - az iskolafenntartók, iskolavezetés, önkormányzatok és kormányzati szervek és intézmények, valamint más szervezetek felé képvisel és eljár,
  - összehívja és vezeti a Közgyűlést,
  - írásban tájékoztatja a tagokat a közgyűlés napirendjéről, melyet a közgyűlési meghívóval együtt a közgyűlést megelőző 14 nappal eljuttat a tagokhoz,
  - gondoskodik a jegyzőkönyvvezetésről,
  - folyamatosan ellenőrzi és felügyeli az SVDÖK nyilvántartásait és a gazdálkodását, rendszeresen beszámol ezekről a Közgyűlésnek,
  - rendkívüli Közgyűlést hívhat össze,
- 3.3. Az Elnök jogosult a feladatai kapcsán jelentkező és igazolt költségeinek elszámolására, mely az éves költségvetési beszámoló részét képezi.
4. Az Elnök helyettese a **Titkár**
- 4.1. A titkárt a Közgyűlés egyszerű többséggel, titkos szavazással egy évre választja. Több jelölt esetében a legtöbb szavazatot kapott személy lesz a Titkár.
- 4.2. A Titkár feladat és hatáskörei:
  - az Elnök akadályoztatása esetén minden elnöki hatáskörrel rendelkezik,
  - együttműködik az elnökkel,
  - vezeti a tagokról készült, az Alapszabály mellékletét képező nyilvántartást.
- 4.3. A Titkár jogosult a feladatai kapcsán jelentkező és igazolt költségeinek elszámolására, mely az éves költségvetési beszámoló részét képezi.
5. A **munkacsoport vezető** feladata munkacsoportok megszervezése.
Az SVDÖK feladatainak ellátására munkacsoportok alakulnak. Ezek: **diákjogi, szabadidős és programszervező, esélyegyenlőségi.**
- 5.1. Munkacsoportok létrehozását kezdeményezheti a Közgyűlés bármely tagja. A munkacsoport munkájában a tagságból bárki részt vehet, illetve bekapcsolódhat SVDÖK-ön kívüli személy is.
- 5.2. A munkacsoport vezetőjét a Közgyűlés egyszerű többséggel, titkos szavazással egy évre választja. Több jelölt esetében a legtöbb szavazatot kapott személy lesz a munkacsoport vezető.
- 5.3. A munkacsoport vezetője az Elnökség tagja.

7. Az SVDÖK gazdálkodása

1. Az SVDÖK vagyona a tagok által fizetett éves tagdíj – éves összege 5000 Ft –, jogi személyek és magánszemélyek felajánlásai, hozzájárulásai, valamint pályázati támogatás.
2. A gazdálkodással kapcsolatos feladatokat a Titkár végzi az Elnökség folyamatos tájékoztatása mellett és a Közgyűlés felé történő elszámolási kötelezettséggel.
3. Az SVDÖK tevékenységének színvonalas ellátása érdekében pályáznak.
4. Amennyiben szükséges, pályázatát pénzügyi közreműködő szervezet bevonásával nyújtja be.

8. Az SVDÖK megszűnése

1. Amennyiben az SVDÖK a cél szerinti feladatait tartósan nem képes ellátni és a felmerülő akadályokat képtelen elhárítani, megszűnik.
2. Az SVDÖK megszűnését a Közgyűlés mondja ki működésképtelenség, más szervezettel való egyesülés vagy feloszlás esetén.
3. A Közgyűlés a megszűnést a tagok által delegált valamennyi küldött 2/3-ának szavazatával mondhatja ki.
4. Megszűnés esetén az SVDÖK vagyona a tagok között egyenlő mértékben kerül felosztásra.

9. Záró rendelkezések

1. Az alapszabályban nem szabályozott kérdésekben a Ptk, és az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény vonatkozó részei az irányadóak.
2. A jelen Alapszabályt az SVDÖK 2006. november 8-ára összehívott Közgyűlése fogadta el.